

Robuste byer

Smart Mature Resilience

Leif Skiftenes Flak
Instituttleder, 1. amanuensis
Universitet i Agder

NOKIOS 2015

Kristiansand med i ekstremvær-prosjekt

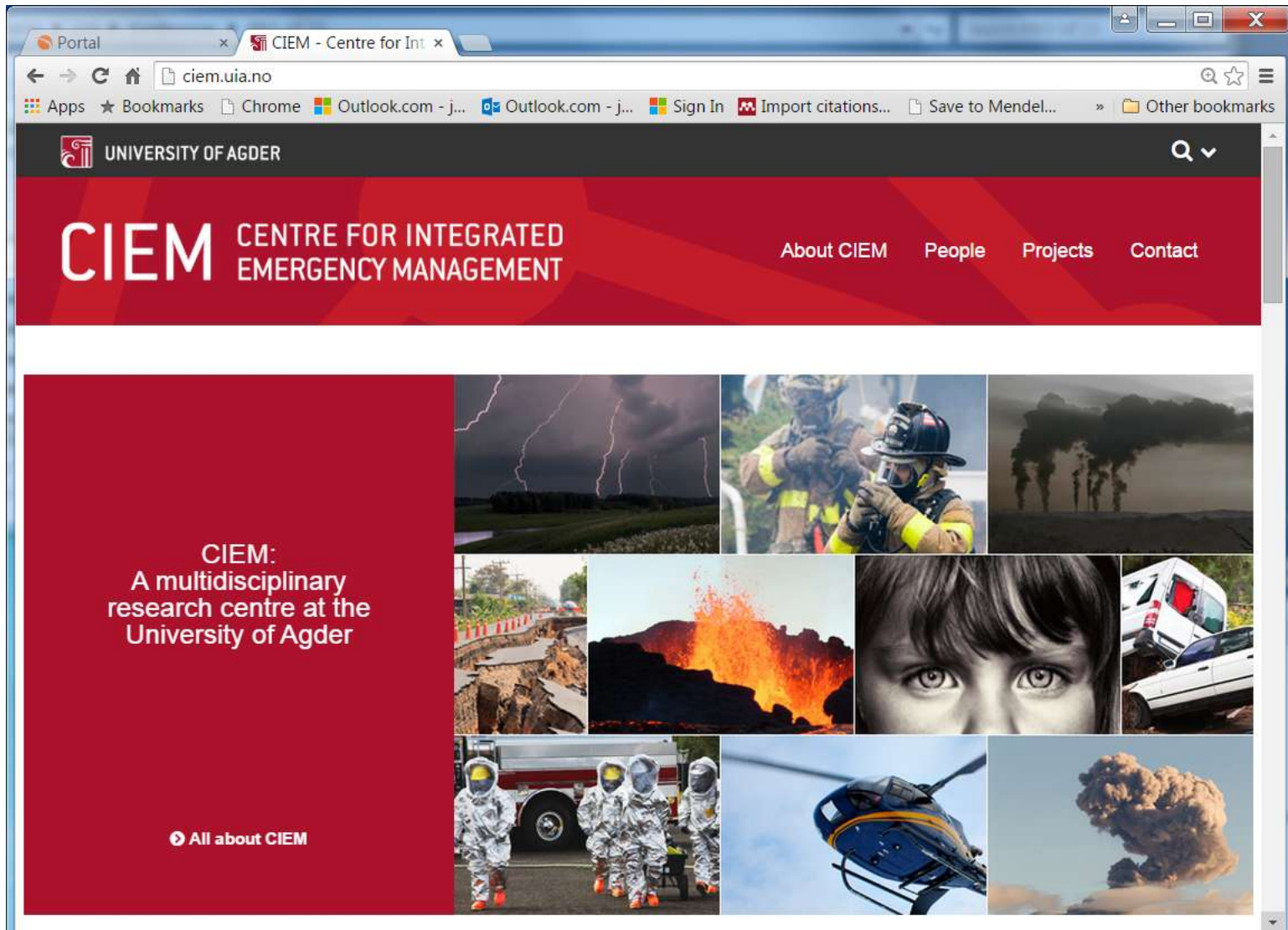
- Målet er å lage en **håndbok europeiske byer kan bruke for å håndtere framtidig ekstremvær**, forteller beredskapsleder Sigurd Paulsen i Kristiansand kommune.
- – Vi ønsker å bli **mer robuste, at strøm, tele og andre viktige etater fungerer når kriser inntreffer**, sier han.

Innhold

- Bakgrunn
- Begrensninger ved tradisjonell risikostyring
- Robusthet - resilience
- Smart Mature Resilience

CIEM

Katastrofer (Disaster)

- A serious disruption of the functioning of a community or a society involving widespread human, material, economic or environmental losses and impacts, which exceeds the ability of the affected community or society to cope using its own resources.
- Relaterte begreper
  - Emergency: a situation that poses an immediate risk to health, life, property, or environment
  - Crisis: event that is, or is expected to lead to, an unstable and dangerous situation affecting an individual, group, community, or whole society
  - Catastrophe: Major/huge disaster
- Types of disasters:
  - **Natural disasters** | Human-instigated disasters

Kategorier naturkatastrofer

Geophysical events 	Meteorological events 	Hydrological events 	Climatological events
Earthquake	Storms <ul style="list-style-type: none"> - Tropical storm - Extratropical storm - Local windstorm	Flooding <ul style="list-style-type: none"> - River flood - Flash flood - Storm surge	Extreme temperatures <ul style="list-style-type: none"> - Heatwave - Freeze - Extreme winter conditions
Volcanic eruption		Mass movement (wet) <ul style="list-style-type: none"> - Rock fall - Landslide - Avalanche - Subsidence	Drought
Mass movement (dry) <ul style="list-style-type: none"> - Rock fall - Landslide - Subsidence			Wildfire

Typhoon Haiyaan 2011

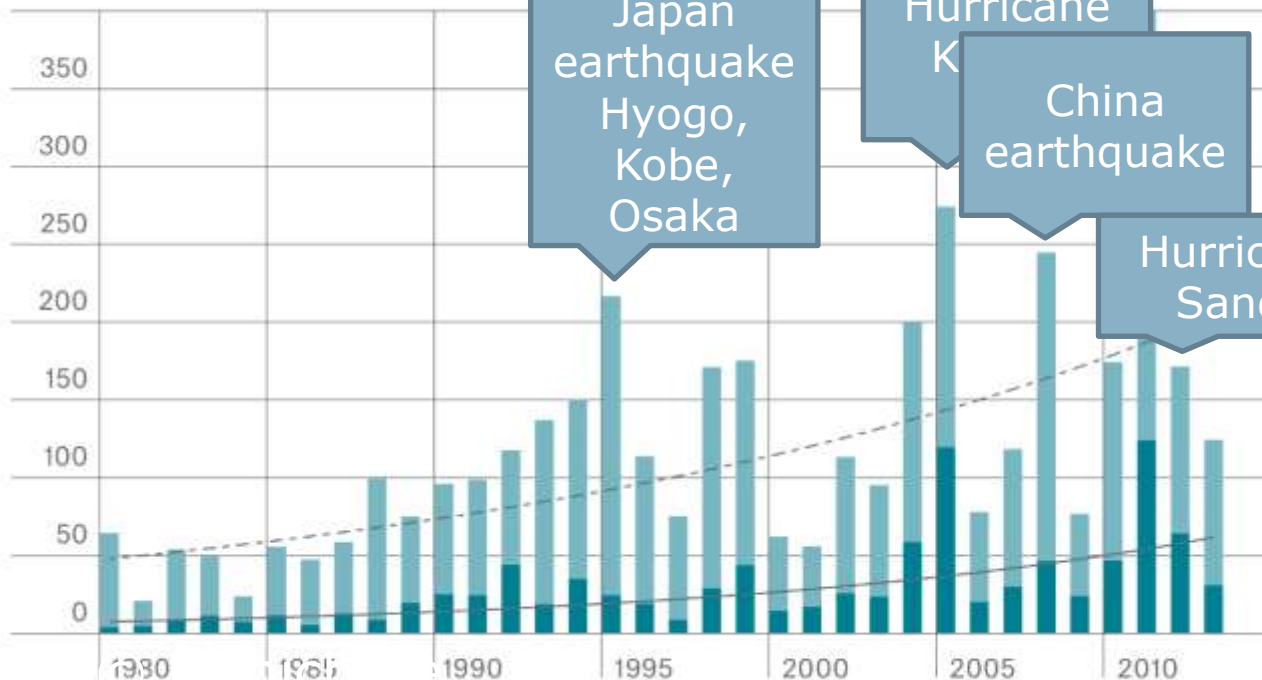
Oversvømmelse Sentral-Europe 2013

Trender - konsekvenser

Overall losses and insured losses 1980-2013 (in US\$)

- Overall losses (2013 values)*
- Of which insured losses (2013 values)*
- Trend: Overall losses
- Trend: Insured losses

Source: Munich Re

* Values adjusted for inflation using the Consumer Price Index (CPI) of each country.

Dødligste hendelser 1980-2014

NatCatSERVICE

 Munich RE

Loss events worldwide 1980 – 2014

10 deadliest events

Date	Event	Affected area	Overall losses in US\$ m original values	Insured losses in US\$ m original values	Fatalities
12.1.2010	Earthquake	Haiti: Port-au-Prince, Petionville, Jacmel, Carrefour, Leogane, Petit Goave, Gressier	8,000	200	222,570
26.12.2004	Earthquake, tsunami	Sri Lanka, Indonesia, Thailand, India, Bangladesh, Myanmar, Maldives, Malaysia	10,000	1,000	220,000
2-5.5.2008	Cyclone Nargis, storm surge	Myanmar: Ayeyawaddy, Yangon, Bugalay, Rangun, Irrawaddy, Bago, Karen, Mon, Laputta, Haing Kyi	4,000		140,000
29-30.4.1991	Tropical cyclone, storm surge	Bangladesh: Gulf of Bengal, Cox's Bazar, Chittagong, Bola, Noakhali districts, esp. Kutubdia	3,000	100	139,000
8.10.2005	Earthquake	Pakistan, India, Afghanistan	5,200	5	88,000
12.5.2008	Earthquake	China: Sichuan, Mianyang, Beichuan, Wenchuan, Shifang, Chengdu, Guangyuan, Ngawa, Ya'an	85,000	300	84,000
July - Aug 2003	Heat wave	Europe, esp. France, Germany, Italy, Portugal, Romania, Spain, United Kingdom	13,800	1,120	70,000
July - Sept 2010	Heat wave	Russia: Moskow region, Novgorod, Ryazan, Voronezh	400		56,000
20.6.1990	Earthquake	Iran: Caspian Sea, Gilan province, Manjil, Rudbar, Zanjan, Safid, Qazvin	7,100	100	40,000
26.12.2003	Earthquake	Iran: Bam	500	19	26,200

Source: Munich Re, NatCatSERVICE, 2015

Naturkatastrofer i Europa

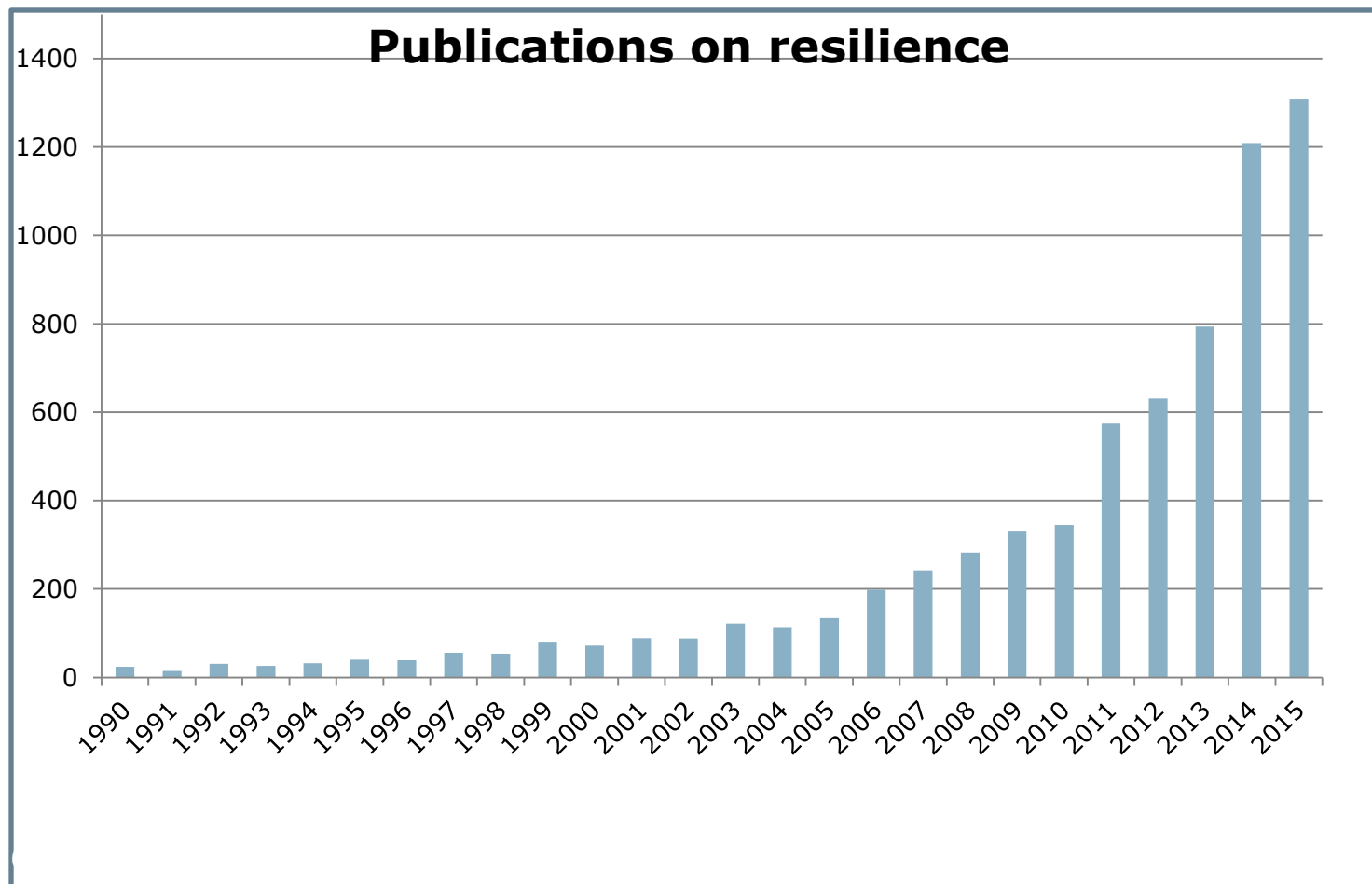
- Oversvømmelse
  - Frekvens: flere per år
  - Trend: økende
- Vinterstormer
  - Frekvens: flere per år
  - Trend: økende
- Hetebølger
  - Frekevens: 2-3 ganger per 10-år
  - Trend: økende
- Skogbrann
  - Frekvens: ofte on sommeren
  - Trend: stabilt
- Jordskjelv
  - Frekvens: én per 10-år
  - Trend: stabilt
- Tsunamier
  - Har skjedd(feks. Lisboa 1775)
  - Trend: vil skje igjen
- Vulkanutbrudd
  - Store utbrudd har forekommet
  - Trend: vil skje igjen

Resilience ved katastrofer– Et paradigmeskifte

- Overgang fra risikostyring (– minimere kjente risiki –) til resilience (– ta høyde for det uventede –)
- Kort, generisk definisjon av resilience:
  - “Et systems evne til å håndtere endring”
- Mer detaljert generisk definisjon av resilience:
  - “Et systems evne til å motstå, absorbere, gjenopprettes fra eller tilpasses endringer i tilstand”
- Uløst problem:
  - Hvordan operasjonalisere resilience?

Eksponetieell vekst i forskning

Implementering

- Enorme utfordringer:
  - Karakterisere sårbarhet og robusthet i eksisterende systemer
  - Prioritere tiltak for å bedre robusthet
  - Forberede for hendelser man ikke forventer
- Som må løses i kontekst av svakt definerte og lagdelte styrings- og forvaltningsstrukturer
  - Mange kilder til katastrofer
  - Mange muligheter for systemsvikt
  - Mange avhengigheter mellom komplekse infrastrukturer
  - Samarbeidsmønstre og -nettverk
- Førrende prinsipp for resilience:
  - Helhetlig tilnærming som involverer ulike typer kapital (capital)

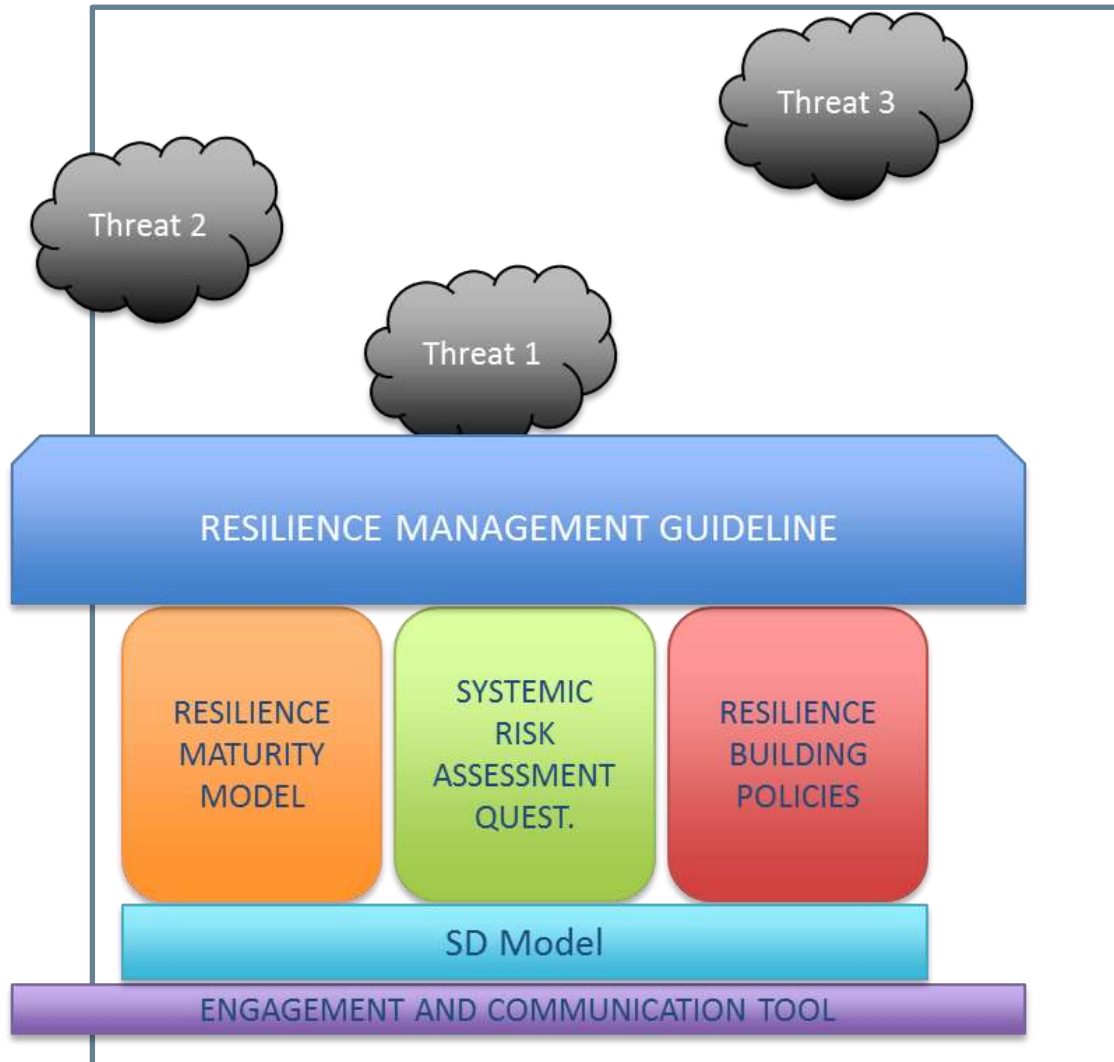
Resilience capital

Capital dimension	Definition of dimension
Economic	Financial, physical or manufactured resources
Social	Individual or organization empowered by social networks
Symbolic	Amount of prestige possessed within a given social structure
Human	Individuals skills, knowledge and abilities
Organisational	Institutionalised knowledge stored in databases, routines, patents, manuals and networks to support the organisation's goal

Sakurai et al.: How do organizational processes recover following a disaster? - A capital resiliency model for disaster preparedness, HICSS-49

Smart Mature Resilience (H2020-finansiert)

Prosjektet skal levere "resilience management guidelines" for Europa med utgangspunkt i 5 verktøy.

Partnere:

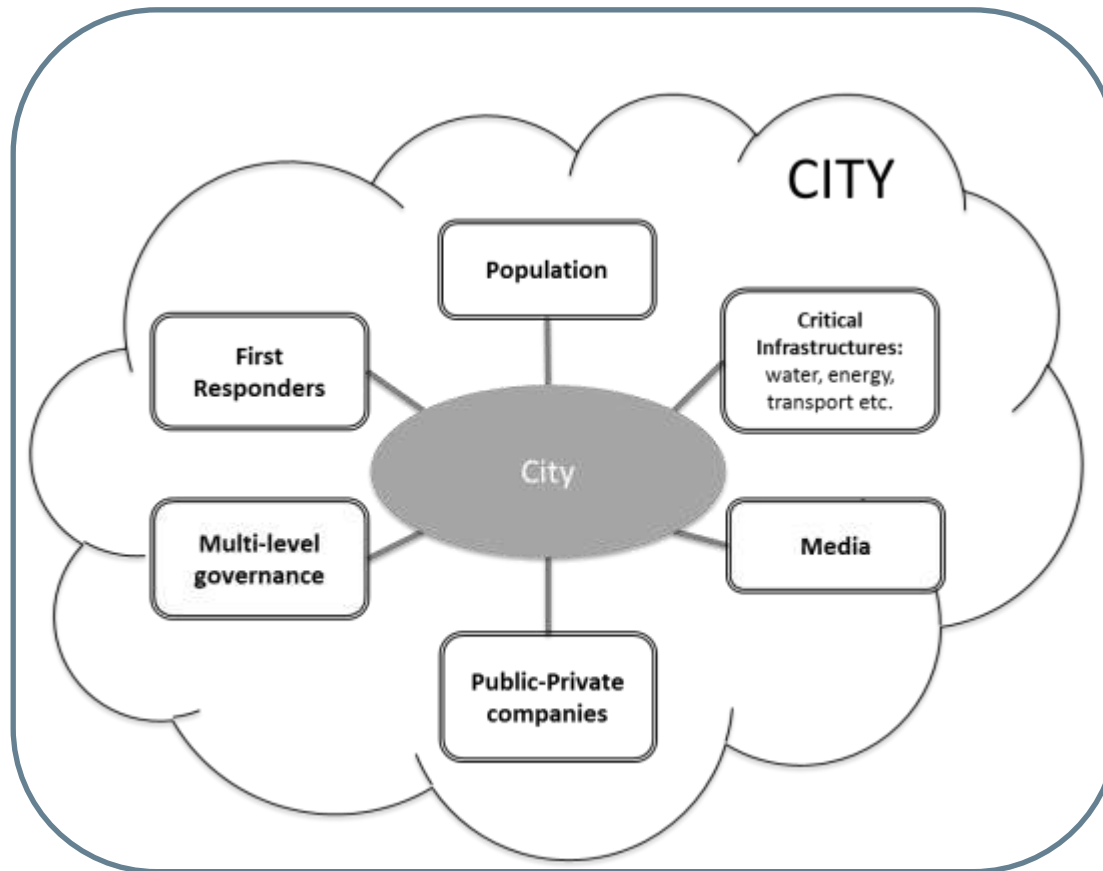
Tecnun (ES)
CIEM (NO)
Strathclyde Univ. (UK)
Linköping Univ. (SE)

ICLEI
DIN

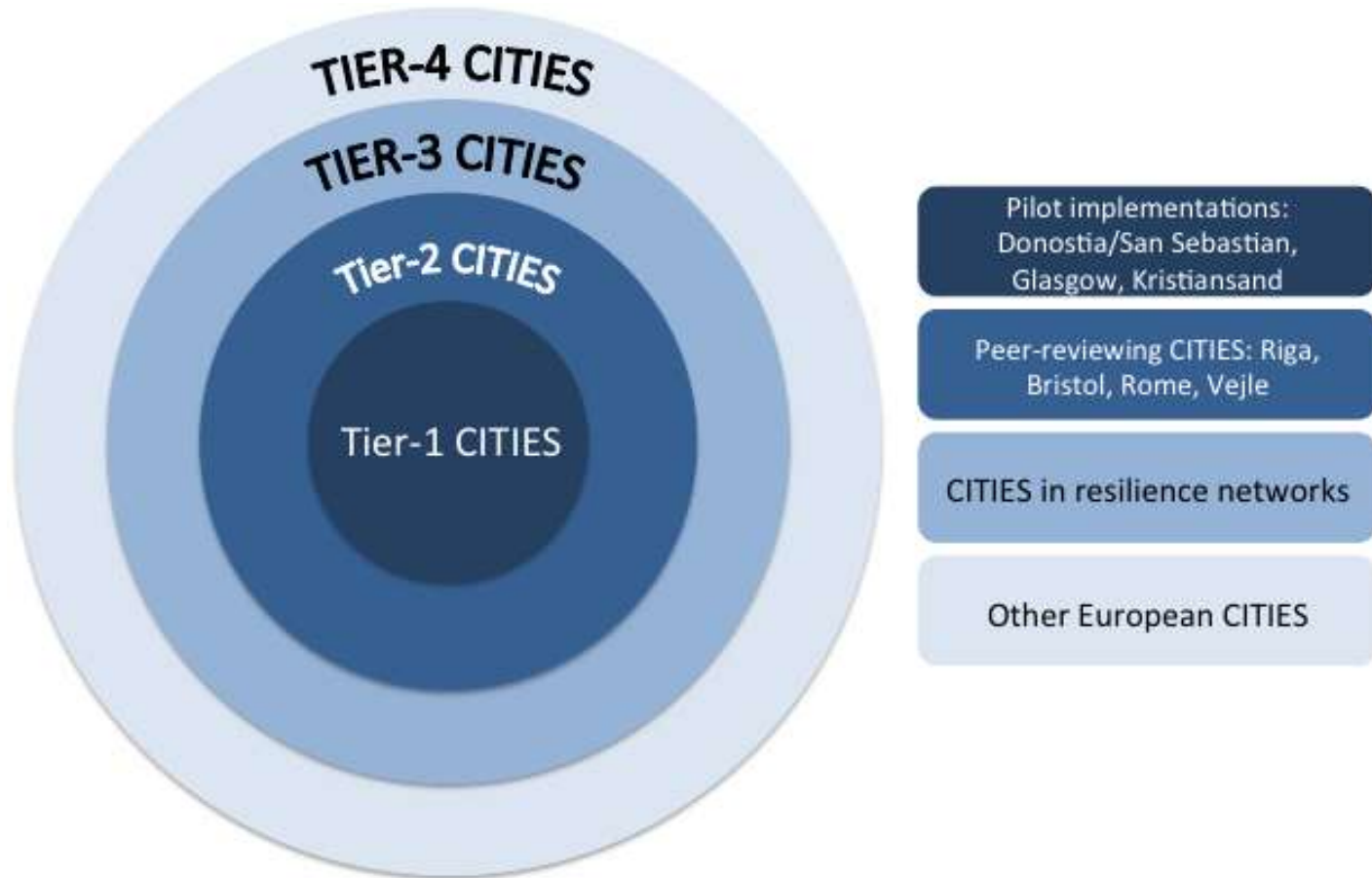
Bristol (UK) € 100RC
Glasgow (UK) € 100RC
Kristiansand (NO)
Riga (LV)
Rome (IT) € 100RC
San Sebastian (ES)
Vejle (DK) € 100RC

Smart Mature Resilience (H2020 project)

Smart Mature Resilience (H2020 project)

The Circle of Sharing of Learning – networking waves

Smart Mature Resilience: Creating collective intelligence

- Group Explorer system utviklet av University of Strathclyde over 20 år.
- Anvendt i en rekke settinger (offentlig, privat, store & små organisasjoner) samt betydelig vitenskapelig publisering.
- Anvendelsesområder: strategiutvikling, risikovurdering i komplekse prosjekter, simulering av systemdynamikk, strukturering av praktiske forskningsproblemer, scenarieutvikling og konflikthåndtering (inkludert fredsprosessen i Nord-Irland).

The science of muddling through

- Klassisk artikkel av Lindblom 1959 & 1979 om beslutningstaking i ekstremt komplekse situasjoner
  - Vitenskapelig beslutningstaking med komplett kunnskap om alle relevante variabler og verdier som gir opplagt grunnlag for beslutninger

versus

- Sammenlikning av et begrenset utvalg alternativer som er sterkt avhengig av eksperter og deres erfaringer, hvor beslutninger tas på bakgrunn av et utvalg sentrale kriterier (“muddling through”)

Endring er ingen spøk!

Takk for oppmerksomheten!

Kontakt gjerne prosjektansvarlig:

Prof. dr. techn., dr. rer. nat. Jose J. Gonzalez
Centre for Integrated Emergency Management (CIEM)
Faculty of Engineering and Science
Dept for ICT
University of Agder
Serviceboks 509
NO-4898 Grimstad, Norway
Phone: +47 37 23 32 40 (office)
+47 92 03 11 61 (mobile)
Email: josejg@uia.no
Home page: <http://ciem.uia.no>

Kontaktinformasjon:

Leif Skiftenes Flak

Institutt for
informasjonssystemer

Universitetet i Agder

Service box 422

4604 Kristiansand

E-mail: Leif.Flak@uia.no

GSM:: +47 92 45 97 86